

Csukás István

Vakáció
a halott
utcában

Jonatán Könyvmolyképző

Csukás István

VAKÁCIÓ A HALOTT UTCÁBAN

regény

ötödik, javított kiadás

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2011

1

1.

Az idei június olyan bágyadt volt, mint egy díványon fekvő, fejfájós, középkorú nő. Ismerjük az ilyen hónapokat! Mindenkinek volt már egy ilyen hónapja, mikor nem sikerül semmi, tömény kedélytelenség terjeng mindenhol, az ember agya mintha ólomból lenne, és még kilátás sincs rá, hogy valami érdekes dolog bukkanjon fel a láthatáron. Az ilyen hónapot legjobb lenne átaludni, mint a medve.

Gergő egészen világosan látta, hogy ez az idei június ilyen hónap lesz. Először is: lőttek a nyaralásnak. A nyaralás szóba se került. Minden tervezgetést félresöpört a költözködés. És ráadásul a költözködés is olyan hirtelen zajlott le, hogy semmi érdekes nem volt benne. A hatalmas szállítókocsi a kapu elé tolatott, izmos, kék trikós emberek ugráltak le róla, fent a lakásban udvariasan megkérték Gergő anyját, hogy bízza rájuk az egészséget, majd szakszerűen nekifogtak, s percek alatt bepakoltak mindent a kocsiba. Gergő hátul ült a heverőn, és nagyon élvezte az utazást. „Mint a vadszállító kocsi”

– gondolta, és éppen kezdte beleélni magát egy kisebbfajta afrikai vadászatba, mikor megérkeztek az új lakás elé.

Az új lakótelep olyan volt, mint valami óriási galambdúc. A vastag betonlábakon tízeemeletes házak imbolyogtak – Gergő határozottan úgy érezte, hogy imbolyognak, mikor nyakát megfeszítve felnézett rájuk. Bár eleinte érdekesnek ígérkeztek a lábon álló felhőkarcolók, de hamar kiderült, hogy túlságosan új és túlságosan tiszta itt minden. A lépcsőház például, mint egy műtő: csillogó, halk és hűvös. Az ember szinte fizikai kényszert érzett, hogy lábujjhegyen lépkedjen, és suttogva beszéljen.

Az egyetlen új dolog a külön szoba volt. Gergőnek is jutott egy teljesen különálló, saját ablakkal rendelkező és kulcsra zárható szoba. Gergő először is kinézett az ablakon, ez jó volt, messzire el lehetett látni a tizedik emeletről, az óriási város peremén füstölgő gyárkéményekig. El is határozta rögtön, hogy sürgősen beszerez egy látcsövet. Mikor felmérte a kilátást, rendezkedni kezdett. A bútor is új volt, vadonatúj, s Gergő ennek is örült, mivel még eddig soha nem volt saját bútora. Büszkén sejtette, hogy ez valami férfias dolog, a saját szobával együtt. Az ablak elé állította oldalt a kisasztalt, elébe a keskeny könyvespolcot. Először telerakta könyvekkel, majd megszemlélte, s úgy találta, hogy bizonyos könyvek nem illenek oda. Gyűröttek voltak, szakadtak, s e testi fogyatékosságuk most derült ki, a polcra állítva. Leszedte a könyveket, s elhatározta, hogy komoly gyűjtésbe kezd, illetőleg jobban ügyel a könyvekre. Esetleg majd még csinál egy katalógust is, ábécérendbe szedve a könyveket. Az üres könyvespolcra egyedül a bélyegalbumot rakta fel, mivel annak szép volt a kötése. A heverőt a másik falhoz toltá,

s készen is volt a berendezéssel. Állt a szoba közepén, s elégedetten nézdegélt. Egy pillanatra elkapta az új hely varázsa. Homályosan olyasféle gondolat is motoszkált a fejében, hogy új életet is kezd most, hogy a régi élete, amely a kisgyerekkorig nyúlik vissza, ott maradt a régi lakásban.

Eltűnődött ezen a gondolaton. Azután eszébe jutott, hogy előtte az egész nyár, s hogy az idén nem lesz nyaralás. Nem baj – legyintett gondolatban. Majd holnap körülnéz a környéken. Valami majdcsak akad.

Ajtónyitásra rezzent fel, édesanyja és édesapja állt az ajtóban, elégedetten nézték a berendezett szobát. Apja az ablakhoz ment, megállapította, hogy keleti fekvésű, megnézte, hogy milyen a kilátás. Anyja vacsorázni hívta őket, s kedvesen mentegetőzött, hogy ez csak olyan összecsapott vacsora, nem ért rá főzni a költözködéstől.

Mégis hatalmas étvágyal vacsoráztak, megettek mindent, s lefekvés előtt az apja figyelmeztette Gergőt, hogy számolja meg a sarkokat, mielőtt elalszik. Gergő megígérte, s bár vicces babonának tartotta, mégis megszámolta a négy sarkot, s azonnal mély álomba zuhant.

Reggel arra ébredt, hogy erősen arcába süt a nap. Lehunyt szemhéján át is érezte, hogy szinte melegít. Felnyitotta a szemét, s rájött, hogy este elfelejtette lehúzni a redőnyt, s a keleti fekvésű szobába szabadon dőlt be a nyári napsütés. Figyelte, hogyan árasztja el a fény a szobát. „Mint a víz az úszómedencét” – gondolta, s az asztalon álló karórájára pislogott. Borzasztó korán volt, hajnali negyed hat.

Mégsem volt már kedve tovább heverészni, kiugrott az ágyból, az ablakhoz ment, nagyokat szippantott a fűszeres illatú hajnali levegőből. Majd gyorsan bevetette az ágyat,

a heverő dobozába rakta az ágyneműt, s fejjakarva megállt a szoba közepén, hogy mit is csináljon. Megnézte az óráját, de még mindig csak negyed hat múlt tíz perccel. Felöltözött, a konyhába óvakodott, vágott egy szelet kenyeret, meg egy szelet nyáriszalámit, s halkán kiment a lakásból.

Lebaktatott a végtelen sok lépcsőn, már a második emeleten járt, mikor eszébe jutott, hogy meg kellene számolni, hány lépcső is van? Majd legközelebb! – határozta el, s a szalámit rágcsálva megállt a lépcsőházban. Nem látott senkit, hűvös is volt, úgyhogy sietősen kilépett a nagy üvegajtón.

Furcsán üres volt a lakótelep. A korán kelők már elmentek, a nyolcra járók, mint Gergő szülei is, még nem indultak el. A különálló hatalmas házak körül szép volt a pázsit, túl szép is, senkinek se jutott eszébe, hogy rálépjen, pláne hogy futkosson vagy focizzon rajta. „Hol lehet itt focizni?” – jutott eszébe Gergőnek, ahogy az egyenesre nyírt pázsitot nézte. Az egyik csapról hosszú gumicső lógott le, lustán nyúlt el, mint egy alvó kígyó.

Gergő elrágta a kenyeret a szalámi után, s elindult ki a lakótelepről.

A telep végén félig kész házak álltak, óriási fehér csontvázukon parányi emberek nyüzsögtek, hegesztő kék fénye villogott a magasban, mintha szentjánosbogarak röpködtek volna. Mész és friss beton fertőtlenítő szúrós illata terjengett a levegőben. Kíváncsian bámészkodott, majd megunt, és a nyaka is elfáradt, tovább ballagott egy-egy kavicsot vezetgetve, rugdosva a falak tövében.

Az utolsó kavics is eltűnt egy gödörben, mikor egy betonváz mögül kikanyarodva meglátott egy földszintes utcát.

Olyan váratlan volt a látvány, a tízemeletes betonváz mögött lapuló földszintes utca, hogy percekig ámulva nézte. Az utca közepén sárgállott a keramitkocka – amellyel az út volt kirakva –, mint az arany, ahogy a nap rásütött. Tiszta volt, mintha most seperték volna fel. Holott első pillantásra is nyilvánvaló volt, hogy nem lakik senki a kis utcában, mivel egy-két ablakból hiányzott az üveg, a többi pedig be volt csukva, nyár elején. Azonkívül egy-egy utcára nyíló ajtó pedig tárva-nyitva volt, de senki se mozgolódt az ajtó mögött. Gergő aprólékosan sorra vett mindent a betonváznak támaszkodva.

Az utca egyik oldalán három ház állt, még jó állapotban, a másikon kettő. A harmadik házhely üres volt. Mindegyik háznak kőkerítéssel körülvett udvara volt, sovány ecetfák nyúltak a kerítés fölé. Némelyik ablakban virágzott az ottfelejtett muskátli, az ablakok alatt sötétlő pinceablakokon távolról is szinte érezhető nyirkos szag dőlt ki, az egyik pinceablakból egy kócos macska ugrott ki rémülten, s eltűnt a kőkerítés mögött, mint egy puha árnyék. Az utcatáblát ugyan leszedték a szélső házakról, de a kapuk, ajtók felett otthagyták a számtáblákat.

Gergő dobogó szívvel gyönyörködött a halott utcában. Találgatta, hogy mi történhetett? Csakis az, hogy a lakók már elköltöztek, mivel nyilván lebontják az öreg házakat, kell a hely a lakótelepnek. De még nem bontották le. A régi lakók meg olyan gyorsan költözhetnek el, hogy ott felejtették például a virágzó muskátlit az ablakban.

Mikor mindezt végiggondolta, elhatározta, hogy terepszemlét tart, vagyis alaposabban és közelebről szemügyre vesz mindent. Még egy gyors gondolat is átfutott a fején, hogy talán lehetne valamit kezdeni ezzel a halott utcával, vagyis hogy nem egészen veszett el a nyár.

2.

A dohos levegőjű, félhomályos pincében, ahonnan az ablakon keresztül rémülten, de némán menekült a kócos macska, izgatott pisszegés kezdődött, majd halk suttogás.

– A nyavalya törje ki ezt a macskát! Majdnem ráléptem!

– Pszt’ – pisszegett egy másik hang. – Ne üvöls!

– Jól van, odáig úgyse hallatszik! – válaszolt a macskát szidó hang.

– Hogy bámul! Még kiesik a szemgolyója! – csatlakozott a beszélgetéshez a harmadik hang.

Erre mind a hárman a pinceablakhoz tódultak, s onnan lesték a betonváz mellől bámészkodó Gergőt.

A három hang tulajdonosa, a pincében lapuló három gyerek már tegnap délután felfedezte a halott utcát. Mikor rájöttek a dolog nyitjára, amire Gergő is rájött, hogy ez egy senki földje, vagyis elhagyott tulajdon, azonnal elhatározták, hogy birtokukba veszik, kisajátítják és elfoglalják. A három gyerek, Jácint Vince, Karikó és Csombor, ugyanabból a házból költözött az új lakótelepre, egyidősek voltak, és barátok is. Éppen ezért teljes jogot formáltak a halott utcára. Teljes és kizárólagos jogot! Ez eddig nem jelentett semmi gondot, mert senki se érdeklődött az utca után. A telepen kevés volt a gyerek, és különben is nemrégén vált az utca halottá. A biztonság kedvéért azonban őrt állítottak már az első nap, felváltva őrizték az utcát. Ma már hajnalban kilopakodtak, hárman háromfelől közelítve meg az utcát, és Csombort állították ki első őrnek. Csombor el is foglalta őrhelyét a padláson, kitámasztott egy-egy tetőcserepet mind a két oldalon, összesen négyet, és felváltva kilesett a nyílásokon. Így vette észre a kavicsokat rugdosó Gergőt. Figyelni kezdte, hiszen új

gyereknek látszott, és olyannak, aki a telepen lakik. Gyanúja erősödött, mikor Gergő észrevehetően bámulta a halott utcát, bár nem mozdult a betonváz mellől. Csombor azonban ezt is veszélyesnek ítélte, lerohant a padlásról, átvágott az üres szobákon, mivel a padlás az előtérből nyílt, a pince meg a hátsó szobából, és jelentette a gyanús idegen felbukkanását.

Gergő lassú léptekkel a halott utcába ért. Benézett az első ház ablakán, de nem látott jól, poros volt az ablak. Gondolkozott, hogy bemenjen-e, de azután úgy határozott, hogy először kívülről szemléli meg a halott utcát. Idő van elég!

A pinceablakból nagy figyelemmel lesték Gergő minden mozdulatát. Csombor halkán szóban is elsuttogta Gergő mozgását.

– Benézett az ablakon. Most átment a másik házhoz. Ott is benézett.

Jácint Vince mérgesen ráfordult:

– Fogd már be a szád! Nem vagyunk vakok! Látjuk mi is, hogy mit csinál!

Karikó szelíd, álmodozó hangon fűzte tovább a gondolatot:

– Inkább azon törjük a fejünket, hogy mi mit csináljunk vele. Ássuk el a kertben?

– Hülye! – röhintett Jácint Vince.

– Jó, ez csak egy ötlet volt – mondta szelíden Karikó.

Csombor gyorsan lekáderezte Gergőt.

– Nem látszik dinnyének.

Jácint Vince is megvizsgálta Gergőt.

– Próbáljuk ki! – javasolta aztán. – Ha az első lövésre elszalad, nem tartjuk vissza.

– És ha nem szalad el? Akkor elássuk? – kérdezte Karikó álmodozva, szelíd hangon.

– Akkor elbeszélgetünk vele! – mondta Jácint Vince, és megtöltötte kavicssal a csúzliját.

Az ablakhoz támasztotta a bal kezét, és figyelmesen célzott.

– Hova lősz? – kérdezte lágyan Karikó.

– A fenekébe! – vigyorodott el Jácint Vince.

Gergő a csúzli két ága közé ért, majd elhaladt, a háta látszott. Jácint Vince behunyta a fél szemét, meghúzta a gumit. A kavics surrogva szállt ki a pinceablakon.

Gergő azonnal tisztában volt vele, hogy fenékbe lőtték valamivel. Egy pillanatra megmerevedett, gyorsan járt az agya, hogy mit csináljon. Azután úgy gondolta, hogy ideje megfordulni, nehogy még egyszer eltrafálják a nadrágját. Gyorsan megfordult, s a pinceablakban három vigyorgó fejét pillantott meg. Ő is elvigyorodott, s vidám, cseppet sem félős hangon odakiáltott a csúzlit szorongató Jácint Vincének.

– Álló célra már egész jól lövöldözöl! Majdnem eltaláltad a lyukat! Nem akarod megnézni közelebbről?

Felszabadult röhögés volt a válasz a pinceablakból. Majd Jácint Vince kikiáltott:

– Várj! Mindjárt kijövünk!

Kitódultak a kapun, s hunyorogtak az erős napsütésben.

Gergő figyelmesen szemügyre vette őket. Megnézte Jácint Vince mindig mosolygásra kész arcát. Mintha mindig vicceket mesélne magának, és azon nevetne csendesen – állapította meg. Külön megcsodálta Jácint Vince farmeringét. Azon volt is mit csodálni! Apró fényes szögekkel, szögecskekkel volt kiverve; a vállán, a karján csillogott a sok szög, mint az ezüst. Majd Csombor nagy fejét méregette, hogy vajon arányosan nagy-e az esze is, vagyis hogy a túlméretezett koponyához megfelelő-e. Végül Karikó megtévesztően

szelíd, szinte lányos arcát figyelte, s rögtön rájött, hogy a szelidség feltétlenül megtévesztő, mivel az álmosan lebecsült szempillák mögött nagyon is eleven szem villogott.

Gergőnek tetszett a három fiú, és remélte, hogy a rokon-szeny kölcsönös lesz. Sok múlta rajta, mindenekelőtt megoldódna a nyár! Elhatározta, hogy kezdeményezni fogja a barátságos hangot.

– Gergőnek hívnak, most költöztünk ide. Remélem, nem haragudtál meg azért a mondásért.

Jácint Vince vigyorogva bólogatott, majd bemutatkozott, magára mutatva, mint egy bohóc.

– Bemutatom Jácint Vincét, aki szereti a pincét. Nem haragszom. Különben is én lőttem először fenékbe. Fáj?

Gergő megrázta a fejét.

Csombor szólalt meg, komolykodva, mint egy akadémiai levelező tag.

- Csombor vagyok. Mondj egy q-t!
- Mit mondjak? – kérdezte Gergő értetlenül.
- Ismered az ábécét, ugye? Van benne egy olyan betű is, hogy q. Ritka betű! Éppen ezért gyűjtöm a q-betűs szavakat.

Csombor értelmesen, tagoltan ejtette a szótagokat, egy kicsit túl értelmesen is, mint aki gyengeelméjűekkel beszél, majd elővett egy gyűrött noteszt, s felolvasta eddigi gyűjteményét.

- Figyelj! Ennyi van. Qkk. Qkker. Qka. Kaqkk.

Gergő bólintott, hogy érti.

- Nos? – nézett rá Csombor. – Nem tudsz?
- Kutya! – bökte ki kis gondolkozás után Gergő.

- Kösz – mondta Csombor, s gyorsan beírta a noteszba.

Karikó szelíden álldogált, megvárta, míg sorra kerül, s lágy hangon bemutatkozott.

- Karikó Károly. Ká-Ká. És nagyon kérek, ne süsd el azt a viccet, hogy hagyjuk el az ékezetet! Itt jön ki a könyökömön.

Karikó szelíden félrehajtotta a fejét, fél szemét álmosan lecsukta, úgy nézte Gergőt.

Gergőnek leesett a húszfilléres, visszafojtotta a mosolyát, s komolyan megígérte:

- Nem sütöm el. Különben sem olyan nagy vicc.

Karikó szelíden bólogatott.

S mivel a három fiú továbbra is várakozó tekintettel álldogált, Gergő rátért a lényegre. Körbematott a halott utcán.

- A tiétek?

Jácint Vince barátságosan elvigyorodott.

- A miénk. Mi fedeztük fel.

S figyelmesen fürkészte Gergő arcát, majd még nagyobbat vigyorgott, mint aki meg van elégedve a fürkészés eredményével.

– De beveszünk téged is. Van hely elég.

– Kösz – mondta Gergő egyszerűen, mert sejtette, hogy a nagy szavaknak itt nincs helye. Inkább megeresztett egy barátságos vigyorgást ő is.

Csombor gyengéden hátra vágta, mint aki megpecsétel egy szerződést, s ezzel el is volt intézve a dolog.

– Na, ezzel megvolnánk – szólalt meg Karikó. – Nem is kell más, csak egy kis jó idő. Meg egy kis babakrém. Jó idő van, babakrém nincs. Vagyis?

Karikó egy szuszra mondta el a szónoklatot, a végén fel-emelte a mutatóujját.

– Vagyis? – visszhangozta Jácint Vince.

– Ha már ilyen szépen megegyeztünk, hogy miénk a halott utca, nézzünk körül egy kicsit. Mert különben napszúrást kapok, ha sokáig egy helyben álldogálunk!

Kicsit még elvitatkoztak azon, hogy állítsanak-e őrt, de Csombor, akinek még nem telt le az őrideje, kézzel-lábbal tiltakozott.

– Minek? – mondta. – A konkurenciát bevettük. Több jelentkező meg egyelőre nincs.

Így hát elindultak mindnyájan, hogy alaposan körülnézenek a halott utcában.

Az egyszerűség kedvéért az utca felső végébe mentek, ahol Gergő is bejött, s előlről kezdték a kutatást. Hiszen Jácint Vincééknek se volt még idejük az alapos körülnézésre.

Az utca felső végén állva megállapították, hogy bal oldalon három ház van, jobb oldalon kettő és egy üres telek. Az üres telek az utca alsó végén állt.

Csombor felvetette az ötletet, hogy oszoljanak kétfelé, úgy gyorsabban végeznek, de lehurrogták.

– Minek rohanni? – méltatlankodott Karikó. – Szép lassan ballagva átkutatunk mindent.

El is indultak szép lassan ballagva.

A jobb első ház ajtaja az utcára nyílt, lépcsők vezettek fel, s az ajtó két oldalán keskeny tábla volt a falra erősítve:

ÚRI SZABÓ

– állt az egyik táblán.

JAVÍTÁS, ALAKÍTÁS, VASALÁS

– állt a másikon. Futólag megnézték a táblát, majd bementek a házba. Tény, hogy az úri szabó inkább javítást végezhetett, mert rengeteg ócska ruhadarabot, foltnak valót, rozszant, lyukas fenekű nadrágot találtak a szobában, amely a műhely lehetett. Karikó beletúrt a rongyhalomba, de nem talált semmit benne. Megszagolta, majd abbahagyta a turkálást.

A bal első ház volt a legépebb, amelynek a pincéjéből fenékre lőtték Gergőt, az ajtó itt is az utcára nyílt, lépcsők vezettek fel hozzá, s az ajtó fölött keresztben tábla állt:

ÁLLATKERESKEDÉS

– ez volt a táblára írva.

Nézték a táblát, Csombor megjegyezte:

– Ez egy szabályos üzleti negyed volt! Minden második házban üzlet. Mint a Váci utcában!

Gergő töprengve nézte a táblát, valami motoszkált a fejében, de még nem akarta kimondani.

Bementek az állatkereskedő házába, ezt már a többiek ismerték, de megmutatták Gergőnek is a padlástól a pincéig.

Gergő kilesett a feltámasztott tetőcserép alól. Forróság és zümmögő csend volt a padláson, nyári nyugalom, mint egy méhesben. Legyek cikáztak az egymást keresztező fényhasábkokban, amelyek a feltámasztott cserepek alatt zúdultak be.

Baloldalt a második házban ápolt kert fogadta őket. Meglepődve nézték. A ház hajdani tulajdonosa nagy virágbarát lehetett. A csöppnyi, kőfallal körülvelt kertben kavicsutak kanyarogtak, s az ágyásokban tulipánok, rózsák pompáztak.

– Nahát! – álmélkodott Csombor. – Nahát!

Óvatosan megszagolta a rózsákat, végigsétált a tekervényes kavicsutakon.

A nyitott verandáról még egyszer végignézték a gyönyörű kerten, majd bementek a házba. Csombor rögtön talált az előszobafogason egy aranyzsinóros portássapkát. Az ellenző fölött nagy aranybetűkkel rá volt hímezve a sapkára: ARIZONA. Csombor felpróbálta, s éppen jó volt neki, illetve egy kicsit még szűk is volt. A szobák tiszták voltak, gondosan kisöpörte a tulajdonosuk, mielőtt elköltözött volna. Ezen egy kicsit elcsodálkoztak, mert ennél feleslegesebb dolgot elképzelni is nehéz, de azután eszükbe jutott a kert, és mindent megértettek. Vagy legalábbis megsejtették, hogy van ilyen is, a szeretetnek ilyen megnyilvánulása, hasonlít ahhoz, ahogy a halottat utoljára felöltöztetik.

Ezt Karikó jelentette ki, kicsit álmos hangján, amely mögött általában csipkelődő gúny lapult, de most nem éreztek semmi kigúnyolnivalót a dologban, elmélázva járkáltak a két tiszta szobában.

Majd elindultak a jobb második házba, Csombor a fején vitte a portássapkát. Gergőben a sapka láttára határozott körvonalat öltött az a bizonyos gondolat, de elhatározta, hogy

még nem mondja el, megvárja a terepszemle végét. A jobb második házban mindenféle ócska kacat volt, szakadt törőruhák, üres virágcserepek, por, felfordulás.

Az üres telekre csak egy pillantást vetettek, nem volt rajta semmi érdekes, s betértek az utolsó házba. Az utolsó ház volt a legkisebb, egy szobája és egy szűk konyhája volt, s tekintélyes halom papír a sarokban, régi újságok, levelek, füzetek. Turkáltak a papírok között, de hamar abba hagyták, fülíg porosak lettek. Gergő az egyik sarokban egy keskeny névjegyet talált, a névjegy sarkában egy kukucskáló szem volt, s elég különös volt a szöveg is: *Sasszem, magánnyomozó*. Lefújta a névjegyéről a port, megmutatta a többieknek is, majd zsebre vágta.

A halott utca alsó végénél megálltak, s bámultak kifelé. A halott utca nem érintkezett más utcákkal, nagy területen lebontották a házakat, csak messze folytatódott egy keresztutcában a város, illetve a házak sora.

Annál különösebb volt a még ép úttest másik oldalán, egy nagy fa alatt trónoló újságárus. Mögötte egy telefonfülke állt, frissen lehetett mázolva, mert papírdarabkás madzaggal át volt kötve, mint egy bodros-fodros menyasszony.

– Kinek ad ez el újságot? – csodálkozott Jácint Vince.

Azután megegyeztek abban, hogy még biztos nem volt ideje arrébb pakolni, vagy a szíve marasztotta itt, vagy pedig megszerette ezt a jó hűvös helyet a fa alatt.

Karikó odaballagott közben az újságárushoz, egy múlt heti Ludas Matyival jött vissza.

– Kakula Zé. Újságárus. Ez van kiírva a cégtáblájára – jelentette be közönyös hangon. – Azt mondja, ha lebontják az utcát, ő is elmegy.

Megvonták a vállukat, nem érdekelte őket Kakula Zé. Csak Csombor írta be a noteszába, mint új q-betűs szót: Kaqla.

Gergő elhatározta, hogy elmondja a gondolatát.

– Eszembe jutott valami – kezdte.

De Csombor közbevágott:

– Gyerünk a lugasba, ott mondd el!

Visszamentek a kertbe, elhelyezkedtek a hűvös tornácon, s várakozóan néztek Gergőre.

– Mi lenne, ha... – kezdte Gergő. Végignézett a tornácon hűsölő társaságon.

– Mikor mi lenne? – érdeklődött Karikó álmos hangon.

– Ott kezdem, hogy itt van ez a halott utca. Na most, nem vitás, hogy a miénk.

– Nem vitás – szúrta közbe Jácint Vince komoly képpel.

– Vagyis? – húzta fel a szemöldökét Karikó. – Elmondod, vagy előbb fessek ki magamat töröknek?

– Elmondom. Az jutott eszembe, hogy ha már a miénk, játszhatnánk egy jó játékot. Várj! – emelte fel a kezét Gergő, mikor látta, hogy Karikó egy újabb aranyköpést akar közbeszúrni. – Mi lenne, ha mindenki választana magának egy foglalkozást?

Gergő elhallgatott, nézte a csodálkozó társaságot, hogy értik-e.

– Foglalkozást, foglalkozást... – mormogott Karikó. Majd felrikkantott. – Aha! Pedzem már! Úgy érted, hogy itt ez az utca, valódi házakkal, sőt üzlethelyiségekkel. Mozog benne valami! Határozottan mozog!

Csombor bólogatott a nagy fejével, az aranybetűs sapka méltóságteljesen ingott a levegőben.

– Barátom! Itt feküdt a lábunk előtt az ötlet! A nagy ötlet!

Jácint Vince a többiek nevében is gratulált Gergőnek, szertartásosan kezét nyújtott.

– Örülök, hogy bevettünk. Bár egynapos késésben voltál, de most ledolgoztad a hátrányt.

Az ötlet kétségtelenül jó volt, abból is látszott, hogy rögtön továbbfejlesztették. Jácint Vince kezdte a fejlesztést.

– Legjobb lenne, ha alkalmazkodnánk az utcához – jelentette ki. – Itt vannak, ugye, ezek a remek cégtáblák.

Gergő szerényen mosolygott, ő is erre gondolt először, illetve a cégtáblákról jutott eszébe az ötlet.

Jácint Vince tovább folytatta lelkesen:

– Nekem például az állatkereskedés tetszik a legjobban. Úgy érzem, hogy született állatkereskedő vagyok. Valahogy fekszik nekem ez az állatkereskedés.

Senki sem ellenkezett, s a született állatkereskedő álmodozva szőtte tovább a gondolatait.

– Most már csak állatokat kell szerezni. Legjobb lenne a nyúl nevű állat. Az szapora, és ahhoz értek is. A pincében fogom őket tenyészteni, ott jó hűvös van. Ismeritek Jácint Vincét, aki szereti a pincét? – mutatott magára boldogan vigyorogva.

– Honnan veszel nyulakat? – kérdezte Gergő.

– Nem probléma – legyintett Jácint Vince. – A nagyapámtól.

A szót Karikó vette át, lustán, merengve jelentette ki:

– Én pedig úri szabó szeretnék lenni. Úgy értem, hogy ahhoz lenne tehetségem. Vagyis hogy az nekem való foglalkozás. Jó ízlés kell hozzá és fantázia meg tű meg szövet. Meg egy kis babakrém. Jó ízlés van, fantázia van, szövet van, tűt szerzek. Babakrém nincs.

– Cégtábla sincs több – mondta Jácint Vince, és Csombor-ra meg Gergőre nézett.

Csombor lágyan ingatta a fejét, vele ingott a sapka.

– Nem érdekes. Sapka van. Itt van a fejemen. Egyszerű: portás leszek!

Mindnyájan Gergőre néztek.

– És te mi leszel? – kérdezte Jácint Vince.

Gergő előhúzta a névjegyet.

– Sasszem! Magánnyomozó!

Csillogó szemmel mosolyogtak egymásra; ez a játék nagyszerűnek ígérkezett, a halott utca meg remek bűvőhelynek, a nyár pediglen, a nyár egyszerre végtelennek, fénnyel és izgalommal telinek tűnt!

Csombor mélézva ingatta a fejét, Jácint Vince fülig érő szájjal vigyorgott, Karikó villogó pillantásokat eregetett félig hunyt pillái mögül, Gergőben szétáradt az öröm és a bizonyosság, hogy mégis lesz ebből a nyárból valami, most már biztos, most már egészen biztos! Fénylő szemmel bámulták a kertet, a kanyargó kavicsutakat, majd az áhítatos hangulatot Jácint Vince törte meg. Feltűnően hallgatózott a gyomra irányában, amely hallgatózáshoz egy kis tornamutatványt kellett végeznie, hiszen nincs nehezebb dolog, mint hogy az ember a saját hasára tegye a fülét.

A tornázással végre magára vonta a figyelmet.

– Mi van? – kérdezte Karikó. – Görcsöt kaptál?

– Pszt! – pisszegett Jácint Vince. – Hallhatóan korog a gyomrom.

Erre a kijelentésre mindnyájan kínzó éhséget éreztek, Karikó meggörnyedve a hasához kapott, mint akit haslövés ért, sántikált a többiek után, majd kiegyenesedett, és kiügettek a halott utcából.

2

1.

Gajzágó István pizsamában állt az első emeleti erkélyen, és hunyorogva bámulta a szemben levő tízemeletes tűzfalat. A hatalmas falon semmi bámulnivaló nem volt, szépen, egyenletesen egyforma szürke beton volt végig.

„Mint a lelkem” – gondolta borzongva, majd eltűnődött a hasonlaton, hogy olyan szürke a lelke, mint a betonfal, mivel Gajzágó István író volt, hogy egészen pontosak legyünk: hangjátékíró, s köztudomású, hogy a hangjátékíróknak mindig mindenről egy hasonlat jut az eszükbe.

Bámulta hát még egy ideig a tűzfalat, erőltette az agyát, de semmi más nem jutott az eszébe. „Ez pedig kevés. Ebből nem lehet hangjátékot írni” – mormogott az orra elé, majd sóhajtva visszament a lakásba.

Lopva az íróasztalára nézett, ahol szép rendben ki volt rakva a fehér papír, mellette a golyóstoll. Majd elkapta a szemét, enyhe lelkiismeret-furdalással a fürdőszobába osont.

„Előbb megborotválkozom” – motyogta. Hosszan nézte az arcát a tükörben, ez szokása volt, s nem hiúságból. „Ez az egyetlen arc – fejtette ki egyszer magának –, amelyik állandóan velem van, nézhetem, vizsgálgathatom, s látok egy emberi arcot, csak egy tükör kell hozzá.” Fiatal, derűs, mosolygós arc nézett vissza rá a tükörből, hiába ráncolta a homlokát, hiába húzta feszesre a száját, az arc nem vált komolyabbá. Ez mindig felbosszantotta. „Komolyabb lehetne a képem! Mért vigyorgok mindig, mint egy fakutya? Ez egy író arca? Ez egy bohóc arca!” Még egy utolsó mérges fintort vágott a tükörbe, s lassan, élvezettel megborotválkozott. Bekente az arcát arcszesszel, paskolgatta, de nem lehetett tovább húzni az időt már semmi mással, legyintett, s leült az íróasztalhoz. Kezébe vette a golyóstollat, s figyelmesen elolvasta, ami a papíron állt: „Az elfelejtett sétabot. Hangjáték gyermekeknek. Írta: Gajzágó István. Személyek.”

Ennyi. Összeráncolta a homlokát, lendülettel felemelte a golyóstollat, majd letette. Elolvasta még egyszer az utolsó szót: „Személyek”. Igen, ebből kell kiindulni! Újra felemelte a tollat, s gyorsan leírta: „Sétabot”, majd kijavította: „A sétabot”. Hát persze, világos! A sétabot az első személy, akit elfelejtettek, róla fog szólni a hangjáték. Valami mély, rekedtes hangú színésszel kell majd eljátszatni. Világos! Ezzel azt is érzékeltetjük, hogy régen beszélt már, azért ilyen rozsdás a hangja. Odaírta gyorsan zárójelben: „Rekedtes hang”.

Elégedetten nézte, majd újra összeráncolta a homlokát.

Körülbelül öt perc múlva nyilvánvaló lett, hogy nem jut eszébe több személy. Jobb keze görcsöt kapott, lerakta a tollat, s nyújtóztatta az ujjait. Utolsó kísérletként, mint ahogy a fuldokló a szalmaszál után is kap, eljátszott a gondolattal,

hogy egyszemélyes lesz a hangjáték. De azután eszébe jutott a Rádió dramaturgja, a szigorú Laska Dénes, aki úgysem menne bele az egy személybe. Vagyis elvetette az egyszemélyes hangjáték ötletét. S még mormogott is valamit, hogy a színészeknek is élni kell, vagyis jó sok szereplőt kell kitalálni.

Ült tovább, szigorúan meresztette a szemét az üres papírra, nem mert felállni, mert akkor, tudta, el fog kalandozni az esze. De a lelke mélyén egészen világosan érezte, hogy ebből a hangjátékból nem lesz semmi. Nem az ő esete ez a magányos, elfelejtett sétatbot!

De, mivel igazságos volt, azt is meg kellett állapítania, hogy végül is ő találta ki ezt a sétatbot dolgot! A Rádió pedig szó nélkül, örömmel kötött rá szerződést. A gyanús egyedül az volt, hogy ezt a Laska Dénest ültették a nyakára, akiről köztudomású volt, hogy szívósabb, mint egy bull dog.

Igen ám, de ami akkor, hajdanán tetszetős ötlet volt, most, mikor meg kellene írni, kiderül, hogy nem lehet belőle semmit se csinálni.

Nem tehetett egyebet, nagyot sóhajtott. Benne volt az egérfogóban.

Ekkor, a sóhajtás után rögtön, megcsörrent a telefon. Gajzágó István hangjátékíró gyanakodva nézte, majd felvette. Gyanúja a legteljesebb mértékben igazolódott: Laska Dénes telefonált. Mégis derűsre igazította a hangját – mi az egy hangjátékírónak! –, s fölényesen, magabiztosan behallózott a kagylóba:

– Halló! Szervusz, Dinikém! De örülök, hogy hallom a hangod! Bár éppen munka közben vagyok...

Horkantás volt a válasz, ami lehetett elfojtott röhögés is vagy asztmatikus köhögés. Gajzágó István mindenesetre túltette magát rajta. Tovább csevegett.

– Igen, igen! Egy érdekes problémával viaskodom. Rög-
tön az elején. Igen. Amíg ezt meg nem oldom, nem tudok
továbbhaladni. Ide figyelj, mondom a problémát! Van ez a
sétabot. Na most, ha évekig állt a sarokban, nyilvánvaló,
hogy beszáradt a torka. Hogy? Jó, jó, csak képletesen mon-
dom. Végül is valakinek el kell játszania a sétabotot! Fi-
gyelj! Egy rekedtes, rezes hangú színész kell. A többi
személy? A többi még nincs ilyen finoman kidolgozva. De,
de, megvannak ők is, élnek, egészségesek, hehe! Most ke-
rülnek sorra. Hogy? Hogy lejárt a határidő? De kérlek, ez
művészet! Nem favágás! Két hete itt ülök bezárva a szo-
bámba, és gyötröm magam. Facsarom az agyvelőmet, és
keresztre feszítem a lelkemet. Hogy? Hogy menjek ki az
életbe? Sürgősen? Hogy nem elég a fantáziám? Mi? Élet-
szag? Értelek. Jó. Szerv...

A köszönés a levegőben maradt, Gajzágó István dühösen
nézett a telefonra.

– Lecsapta. Rendben van. Kimegyek az életbe. – Majd
vidámabban hozzátette: – Nem is rossz ötlet!

2.

Táviratkihordó karikázott be a halott utcába, majd gyana-
kodva fékezett, leszállt a kerékpárról, s fejét vakarva körül-
nézett.

– Az ördögbe! – morogta. – De kihalt!

Majd tétovázva megindult, s bezörgetett az úri szabónál.

Karikó jött az ajtóhoz, a nyakában centi lógott, jobb ke-
zében ollót csattogtatott, s kérdően felkapta a fejét, mivel a
szája tele volt gombostűvel, s nem tudott beszélni.

A táviratkihordó meghökkent, úgy nézte Karikó szelíd arcát, mint aki kísértetet lát, majd mégis megnyugodott a szelíd arctól, s megkérdezte.

– Te laksz itt?

– Ühüm – mormogott Karikó, gombostűkkel a szájában.

A táviratkihordó a táviratot Karikó orra elé tartotta.

– És ez a cím hol lakik?

Karikó nyugodtan elolvasta a címet:

TOEROEK HUGO BAB UTCA

Majd habozás nélkül a szemben levő házra mutatott, s kényelmesen nekidőlt az ajtófélfának.

A kihordó átment az állatkereskedéshez, bekopogott.

Jácint Vince felkiáltott a pincéből, hogy azonnal jövök, s nemsokára meg is jelent az ajtóban, egy belga óriást tartott fülénél fogva. A belga óriás a világ legszelídebb nyula lehetett, mert ebben a kényelmetlen testhelyzetben is nyugodtan viselkedett; finoman mozgatta az orrát, s lustán meresztgette a szemét.

– Mi tetszik? – kérdezte Jácint Vince.

A táviratkihordó a nyulat bámulta, elfelejtkezett a táviratról, majd szerényen megkérdezte:

– Megnézhetem?

– Tessék! – nyújtotta feléje Jácint Vince a belga óriást.

A táviratkihordó a falnak támasztotta a kerékpárt, szabad jobb kezével – a balban a táviratot szorongatta – betűrt a belga óriás bundájába. A belga óriás ezt is nyugodtan tűrte.

– Hány éves? – bökött a nyúl fejére.

– Kettő – mondta Jácint Vince büszkén. – De nagyon jól fejtett.

S bár kezdett elfáradni a keze, de azért görcsösen tartotta a nyulat.

– Gyönyörű kan – szólalt meg a táviratkihordó sóvárogva. – Tudod – tette hozzá magyarázkodva –, nekem is van otthon nyulam. – Majd kibökte a kívánságát: – Kölcsönadhatnád! Keresztezném az angórákkal.

Jácint Vince komolyan nézett, mint egyik nyúltenyésztő a másikkra, gondolkozott, nem kapkodta el a választ, a belga óriást egy kicsit lejjebb engedte.

– Pár nap múlva – jelentette ki. – Addig nekem is kell. Hadd szokja meg az új helyét.

– Értem – bólogatott a táviratkihordó. – Akkor majd be-nézek a napokban.

Majd eszébe jutott a távirat, megmutatta, de Jácint Vince a fejét rázta, hogy nem ismeri Toeroek Hugót.

– Lakik még itt valaki? – kérdezte a táviratkihordó.

Jácint Vince bólintott, s a mellette levő házra mutatott, majd visszaindult a belga óriással, mert már elzsibbadt a keze.

– Ne felejtsd el! Pár nap múlva benézek! – kiáltott utána a táviratkihordó, elvette a biciklijét a faltól, s a következő házhoz ment.

Kopogtatott a kapun, majd az ablakot is megzörgette, mire végre kijött Csombor, portássapkával a fején, kezében egy csokor gyönyörű tulipán.

A táviratkihordó belesett Csombor mellett a kertbe, de nem látott senkit. Csombor türelmesen várakozott.

– A szüleid nincsenek itt? – kérdezte a táviratkihordó.

– Nincsenek – válaszolta Csombor az igazságnak megfelelően. Majd bemutatkozott: – Csombor vagyok. Nem tud véletlenül egy q-t?

A táviratkihordó értelmetlenül nézett. Csombor halk, nyugodt, intelligens hangon elmagyarázta.

– Ez egy betű. Ritka betű. Lehet gyűjteni, mint a ritkaságokat. Tessék figyelni, például ilyen: kakukk, kukker, kutya.

A táviratkihordónak leesett a tantusz.

– Várj csak, várj csak, mindjárt eszembe jut!

Csombor várt, bár nem nagyon bízott abban, hogy sikerül újabb q-t szereznie. Ám a táviratkihordó titkos zseninek bizonyult, mert rövid gondolkodás után sorolta a q-betűs szavakat, olyan gyorsan, hogy Csombor alig bírta írni. A tulipáncsokrot a hóna alá csapta.

– Kucsma, kuffer, kugli, kukac, kupec, kupé, kurta, kúp, kupa, kuksi.

– Tíz – mondta Csombor elégedetten, s nagy tisztelettel nézett a táviratkihordóra. – Le kell vennem a kalapot a bácsi előtt!

És levette a sapkát.

– Semmi, semmi – szabadkozott a táviratkihordó szerényen. – Ha még eszembe jut, megírom egy levelezőlapon.

– Előre is köszönöm! Ide tessék írni! – mondta Csombor hálásan.

A táviratkihordó Csombornak is megmutatta a táviratot, de ő sem ismerte Toeroek Hugót. Azt viszont magában megállapította, hogy a halott utcát hajdan, valamikor Bab utcának hívták.

– Hm – mormogott a táviratkihordó. – A csuda vigye el! Most mit csináljak a távirattal?

Csombor felfogta és megértette a táviratkihordó helyzetét, de segíteni nem tudott. Hogy mégis legalább enyhítsen a dolgon, egy szép szál tulipánt nyújtott át neki.

– Tessék! A q betűkért. Most vágtam.

A táviratkihordó kicsit bambán nézte a tulipánt, majd elfogadta, és a kormányhoz szúrta.

– Lakik még itt valaki? – kérdezte Csombortól is, jobb híján.

– Igen – mutatott Csombor az utolsó házra. – Ott.

A táviratkihordó továbbtolta a kerékpárt, s bezörgetett az utolsó házba.

Az elfüggönyözött ablak résnyire kinyílt, Gergő óvatosan, ahogy egy magánnyomozóhoz illik, kilesett, majd kinyitotta az ablakot.

A táviratkihordó furcsa szemmel méregette Gergőt.

– Mi az ördög! Itt csupa gyerek lakik?

Gergő rábólintott, de nem szólt egy szót sem, hadd fecsegjen csak a táviratkihordó. Egy magánnyomozó nem árulja el magát.

Megnézte az orra alá nyomott táviratot, elolvasta a címzést kétszer is, hogy jól megjegyyezze, majd megrázta a fejét.

– Ilyen nevű személyt nem ismerek.

A táviratkihordó nagyot sóhajtva végignézett a halott utcán, majd felpattant a kerékpárjára, s kikerekezett az útra.

Gergő gyorsan beírta a noteszába, amelyet ma szerzett be pontosan ilyen célra, hogy „Toeroek Hugo, Bab utca. Távirat”. Odaírta a dátumot is: „június 4.” Majd kilesett az ablakon. Láta, hogy a táviratkihordó Kakula Zével tárgyal, a mogorva újságárus a vállát vonogatta, a táviratkihordó dühösen legyintett, majd elkarikázott.

Csombor bezörgetett Gergőhöz, megkocogtatta az ablakot. Sasszem félrehúzta a függönyt, óvatosan kilesett, majd kinyitotta az ablakot.

– Mit akarsz?

– Segíthetnél! Majd én is visszasegítek, ha neked kell valami.

– Jól van, de mit segítek?

Csombor arca lelkes volt, minden ragyogott rajta, beleértve az aranyozott írást is a sapkáján.

– Berendezni a szállodát.

– Szállodát? Itt?

– Igen.

Gergő becsukta az ablakot, behúzta a függönyt, s kijött az utcára.

– Most találtad ki? – kérdezte.

Csombor lelkesedése több fokkal és láthatóan emelkedett, mintha gyorsforralón melegítenék.

– Közismert, hogy Budapesten szállodahiány van – jelentette ki.

Ez úgy hangzott, mint egy sajtónyilatkozat. Az ember szinte látta az ásványvizes üvegeket s az újságírók feszült arcát.

Csombor, mint egy nagy tapasztalatú szálloda-vezérigazgató, hatásszünetet tartott, hogy Gergőnek legyen ideje megemészteni a kijelentést.

Gergő gyorsan megemészttette.

– Értem. És a szállodába szükséged lesz egy magánnyomozóra.

Csombor ugyan nem erre gondolt, de villámgyorsan felfogta ötletének ilyen elágazását, beillesztette az új javaslatot, látta, hogy nem lóg ki, s hálásan bólintott.

– Pontosan. Szükségem lesz. De előbb be kell rendezni a szállodát. Segítesz?

– Segítek. Bár nem kifejezetten magánnyomozói feladat. Csombor egyetértett.

– Alulról kell felküzdeni magunkat – nyilatkozta bölcsen.

Majd lelkesen kifejtette az ötletet, ahogy ballagtak a lakótelep felé.

– Képzeld el! Szállodasort csinálunk a halott utcából! Én leszek a főportás plusz a vezérigazgató. Jó levegő, csend, falusi hangulat a város szívében! Mi kell még?

Tárgyilagos hangon folytatta.

– Most egyelőre matrac kellene. Legalább két fekhelynek való. Meg egy-két pokróc. Kezdetnek ez is elég. Ennyivel olcsóbban számítom az árat. Eleinte.

Gergő bólogatott.

– És honnan veszünk matracokat? – kérdezte.

– Egyszerű. Abból indulok ki, hogy itt mindenki új lakásba költözött.

Csombor nagy mozdulattal körbemutatott a lakótelepen.

– Igen – mondta Gergő, bár nem értette, hova akar kilyukadni.

– Na most, általában az új lakásba új holmikat vesznek.

Gergő erre is bólintott, de még mindig nem látott világosan.

De Csombornak nemcsak a feje volt nagy, ész is volt benne elegendő. Erre vallott a következtetése, amit még a legnagyobb magánnyomozók is megirigyelhetnének.

– De a régit se dobják el. Valahogy az emberek ragaszkodnak a régi holmikhoz. Nincs szívük kidobni. Ez már így van. Vagyis nincs más dolgunk, mint hogy kölcsönkérjük őket! Kölcsön – hangsúlyozta Csombor. – Akkor, figyeld meg, odaadják.

Gergő elismerően mosolygott Csomborra. Büszke volt rá, s mert őszinte gyerek volt, rögtön meg is mondta.

– Ezt jól kitaláltad! Bárki büszke lehetne rá.

– Ugye? – mosolygott Csombor. – Gyerünk, keressük meg a házfelügyelőket! Náluk van a pince kulcsa.

Az első házfelügyelőnél nem volt szerencsájuk, mogorván, gyanakodva nézte őket, a pincekulcsot nem volt hajlandó idegennek odaadni, s egyáltalán, van-e papírjuk a tömbbizalmítól vagy a tanácstól vagy a... Abbahagyta a felsorolást, fenyegetően nézett rájuk. De Csombor könnyedén megvonta a vállát, s olyasmit mormogott, hogy nem erőszak a disznótor.

A második házfelügyelő azonnal megértette a kérdés nagy horderejét! Ravasz szemű, bajuszos öregember volt, ő használta ezt a kifejezést, amelyre Csombor elégedetten rábólintott. Nagy horderejű. Az biztos.

– Értem, értem – folytatta a bajuszos öreg. – Van itt minden!

Levezette őket a pincébe, s könnyedén körbemutatott a régi ágyakon, szekrényeken, mosóteknőkön. Volt matrac is meg sodrony meg díszpárna.

Majd várakozóan nézett rájuk.

Csombor megértette a dolgot. Ez a ravasz szemű, bajuszos öreg az ő embere volt.

– Nem kívánom ingyen.

– Ó, ó! – mondta az öreg, bajuszát simogatva.

– De most még nem tudok fizetni – szögezte le Csombor, mint ahogy az egy becsületes szállodaigazgatóhoz, plusz portáshoz illik. – Majd ha beindul az üzlet.

Az öreg nem volt türelmetlen.

– Helyes, helyes. Én tudok várni. Mire van szükségetek?

– Egyelőre matracokra, pokrócra, párnára – sorolta Csombor.

Az öreg fürgén előszedte a matracokat, rájuk dobott két pokrócot és két díszpárnát. Az egyikre páva volt hímezve, a másikkra egy rózsa.

Az egyik pár matracot Csombor vette a hátára, a másikat Gergő, a díszpárnát a hónuk alá fogták, a pokrócokat meg az öreg a matracokra terítette.

Csombor imbolyogva visszaszólt a lépcsőről.

– Majd jelentkezem.

– Biztos vagyok benne – jelentette ki a bajuszos öreg, s mosolyogva, ravasz szemével hunyorgatva nézett utánuk.

Némi feltűnést keltettek a halott utcában. Karikó kiszedte a szájából a gombostűket, Jácint Vince a pinceablakon lesett ki.

– Itt alszotok? – kérdezte Karikó. – Vagy ócskásboltot nyitottok?

– Egyiket se – válaszolt Csombor a matracok alól. – Szállodát!

Karikó megvonta a vállát, visszadugta a gombostűket a szájába, Jácint Vince visszabújt a pincébe a belga óriáshoz.

Csombor elegyengette a pokrócot a földre fektetett matracokon, körülnézett a szép tiszta szobában, megköszönte Gergőnek a segítséget.

– Kösz a cipelést! Most elrohanok.

– Hová? – kérdezte Gergő.

– Vendégeket szerzek.

Csombor még egyszer megnézte a matracokat, majd kiballagott a házból. Az aranybetűs felírás ragyogott a sapkán, mint egy apró naplemente.

3.

Csombor először is betért egy trafikba, vett tíz darab ideiglenes lakásbejelentőt, majd villamosra szállt, és kiment a mezőgazdasági vásárra.

Egy ideig a bejáratnál őgyelgett, nézte a beözönlő látogatókat. Hamar megállapította, hogy főleg budapestiek látogatják a vásárt, mivel senkinél se volt bőrönd vagy nagyobb csomag, vagyis mindenkinek van hol aludnia. Jegyet vett hát ő is, és bement a vásár területére.

Fülett, hallgatózott, báméskodott, hosszasan nézte az ötmázsás anyakocát, megcsodálta a miniatűr öntözőberendezést, de sehol sem találkozott szállodát kereső emberekkel. Nem adta fel a reményt, továbbment az ideiglenes lóversenypályára. A pompás lovak futását, akadályugrását hatalmas tömeg nézte. Csombor az első sorba furakodott, elbűvölve

bámulta a tüzes lovakat, majd visszafurakodott, s valami kőszó ösztön biztatására megkereste az istállót.

A szép, tiszta istállóban deszkából készült bokszokban álltak a lovak, Csombor belesett, csend volt és friss széna illata. Középen, két felfordított vödörön két csikós ült, fekete csikósruhában, kártyáztak, egy harmadik felfordított vödör volt az asztal.

Csombor némán figyelte a kártyázókat, hallgatta a kártyaszöveget.

– Adu, adu, tök, mint a fejed!

– Letakarok! Negyven! Elég. Hatvanhat kereken! Vagyis hatvanhatoztak, másképpen snapszliztak, Csombor jól ismerte ezt a játékot. Kísértést is érzett, hogy közelebb menjen, és kibiceljen a két csikósnak. Gyorsan körülnézett, de nem látott semmi zavarót, közelebb somfordált hát, udvariasan biccentett, s az egyik csikós háta mögé állt.

A csikósok egy pillanatra csodálkozva néztek rá, de aztán nem törődtek vele, tovább kártyáztak, osztottak, s felvették a lapokat.

Csombor kíváncsian nézett az előtte ülő csikós lapjába. Zöld volt az adu, s mikor a csikós hívni akarta az egyik lapot, óvatosan megbökte a vállát. A csikós kérdően hátranézett. Csombor némán a másik lapra mutatott, hogy azt hívja, a piros ászt.

– És ha leütik? – morgott halkan a csikós.

– Kockáztatni kell – súgta a fülébe Csombor. – Ha nem ütik le, le lehet takarni, itt a tök húsz meg az adu ász meg a piros tüzes.

A csikós lehívta a piros ászt, nem ütötték le, és gyorsan letakart. Megnyerte a partit, s hálásan nézett Csomborra.

– Úgy látom, konyítasz valamit hozzá.

Csombor szerényen megvonta a vállát, majd kihasználva a beszédes hangulatot, rátért a saját céljára. Körbemutatott, s megkérdezte:

– Itt tetszenek aludni?

– Itt – mondta az egyik csikós, az, aki elvesztette a partit.

A másik, aki megnyerte, barátságosabban tette hozzá:

– Már megszoktuk. Ott az ágyunk a sarokban.

Csombor a sarokba nézett, majd kibökte:

– Tudnék egy jobb helyet. Szép csendes ház, a kertben virágok. Jó levegő. És olcsó. Pont két hely van.

A csikósok egymásra néztek, majd Csomborra, figyelmesen megbámulták a sapkáját, a sapkáján az aranyozott felírást.

– Rendben van – mondta az egyik csikós, a másik némán rábólintott. – Estére ott leszünk. Holnap úgyis bezár a vásár. Legalább alszunk egy jót.

Csombornak felragyogott a képe az örömtől, de gyorsan elfojtotta a vigyorgást, komolyan előszedte a két ideiglenes bejelentőt, a csikósoknak adta.

– Tessék ezt kitölteni!

Majd elmagyarázta, hogy hogyan lehet megtalálni a Bab utcát, megmondta a villamosokat, s a végén bemutatkozott.

– Csombornak hívnak. Engem tessenek keresni.

A két csikós komoly képpel bólogatott. Kitöltötték az ideiglenes bejelentőket, Csombor átvette és elbúcsúzott.

– Este várom önöket! – szólt vissza az ajtóból.

Büszkén utazott vissza, a diadalmas vigyorgás még a halott utcában sem hervadt le az arcáról. Gergő, mikor meglátta Csombort, kijött a házból.

– Sikerült? – kérdezte.

– Sikerült – mondta Csombor. – Beindult az üzlet.

Karikó jelent meg az ajtóban, nyújtózkodott, kiköpkölte a maradék gombostűket, s odakiáltott Csomboréknak.

– Mit szólnátok egy kis focihoz? Az ember elgémberedik a sok varrástól meg férceléstől. Mozgassuk meg a csontvázunkat!

Csombor bölintott, Jácint Vince is kidugta a fejét a pinceablakon, majd kijött az utcára.

Karikó kidobta a focit, az pattogva Gergő elé gurult. Gergő lestoppolta, s laposan Csombornak passzolta. Csombor Jácint Vincéhez gurította. Jácint Vince – kicsit még vakon a napfénytől – hatalmas bombát küldött a szemközti házfalra. A ház megremegett a lövéstől, nagy darabon levált a vakolat.

– Bravó! – gratulált Karikó. – Majdnem átlótted a falat!

Jácint Vince szerényen mosolygott, a falhoz ment, s hunyorogva olvasta a vakolat alól kibukkanó felírást:

JOLÁN, ESTE 8-KOR INDULUNK! NÁNDOR.

A többiek is megbámulták. Gergő előkapta a noteszét, s rutinos magánynyomozóhoz méltón beleírta a felírást, a távirat után.

Aztán nem is törődtek többet a felírással, fociztak tovább, belemelegedve a játékba. Két csapatot alakítottak, az egyikben volt Csombor és Gergő, a másikban Karikó és Jácint Vince. A két kapu az utca egyik és a másik vége volt. A falat, amelyen a krétával írt üzenet volt, több telitalálat is érte, úgyhogy a felírás teljesen olvashatatlanná kopott, de nem törődtek vele. A mérkőzést Karikóék nyerték huszonöt:húszra.